

ДО

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАУЧНО ЖУРИ ПО КОНКУРС
ЗА ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНА ДЛЪЖНОСТ „ПРОФЕСОР“
В МГУ „СВ. ИВАН РИЛСКИ“ ДОЦ. Д-Р БОРИС ВЪЛЧЕВ

СТАНОВИЩЕ

От: доц. д-р Любомир Стефанов Методиев, Геологически институт „Стр. Димитров“ при БАН.

Относно: провеждане на конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ в областта на висшето образование, професионално направление 4.4. „Науки за Земята“, научна специалност „Палеонтология и стратиграфия“, за нуждите на Катедра „Геология и геоинформатика“ при Геологопроучвателния факултет (ГПФ) на Минно-геоложки университет „Св. Иван Рилски“ (обявен в ДВ, бр. 84 от 21.10.2022 г.). Настоящото становище е изготвено в съответствие чл. 4(1) и чл. 29а от Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), чл. 2(1), (2) от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и решение на Факултетния съвет на ГПФ при МГУ „Св. Иван Рилски“ от 16.10.2022 г. (Протокол № 10) и съгласно Заповед № Р – 846/21.11.2022 г. на Ректора на МГУ „Св. Иван Рилски“ за назначаване на научно жури по този конкурс.

Процедура: за участие в конкурса е подаден пълен комплект документи на един кандидат от Катедра „Геология и геоинформатика“ на ГПФ при МГУ „Св. Иван Рилски“: доц. д-р Валери Валентинов Сачански. Кандидатът отговаря на условията за заемане на академичната длъжност „професор“ и представените документи са в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото прилагане (приет с ПМС № 202 от 10.09.2010 г., с изменение и допълнение в ПМС № 122 от 29.06.2018 г.), както и с Правилника за неговото прилагане в МГУ „Св. Иван Рилски“. Съгласно Служебна бележка от 07.11.2022 г., д-р Валери Сачански работи в МГУ „Св. Иван Рилски“ и заема длъжността „доцент“ от 06.03.2013 г. до момента; придобива последователно ОНС „Кандидат на геолого-минералогическите науки“ (ОНС „доктор“) (Комисия 04 на ВАК, Протокол № 02 от 13.03.1992 г.), научното звание „Старши научен сътрудник втора степен“ (Комисия 04, Протокол № 7 от 06.12.2002 г.) и академичната длъжност „Доцент по геология“ от МГУ „Св. Иван Рилски“ (Свидетелство № МГУ – Д-017/29.03.2013 г.).

Научноизследователска и учебна дейност на доц. д-р Валери Сачански

Трудове и цитати. Доцент Валери Сачански е представил списък публикации, които отговарят на професионалното направление и научната специалност на провеждания конкурс и са разпределени както следва: 1) две публикации в български научни списания (1991–1993) и автореферат на дисертация за придобиване на ОНС „доктор“ (1991); 2) публикации до заемане на академичната длъжност „доцент“ в МГУ (1993–2012): 51 бр., в т.ч., 5 самостоятелни и 46 в съавторство (като първи автор в 12, като втори и следващ автор – 34), от които 18 бр. в национални и 33 бр. в чуждестранни и международни научни издания; 3) публикации след заемане на академичната длъжност „доцент“ МГУ (2013–2023): 26 бр. научни статии, 11 бр. публикувани доклади от проведени научни форуми, една геоложка карта и една обяснителна записка към геоложка карта. От тях 6 са самостоятелни, в 7 е първи автор, а в 24 е втори и следващ автор; 25 бр. публикации са в национални издания (в т.ч., 6 с Q4), 5 бр. са в чуждестранни, а 7 бр. са в международни издания (в т.ч., 5 с Q2 и една с Q1). В справката за научните публикации, представени за рецензиране, в съответствие с минималните национални и институционални изисквания са включени: 10 колективни публикации (2015–2022) от Група В.4; четири самостоятелни и 4 колективни публикации от Група Г.7; две самостоятелни и 2 публикации в съавторство от Група Г.8.; в документацията на кандидата има данни за равностойно разпределение на авторското участие в колективните публикации от група „В“ и група „Г“; по Показател 4 от група „В“ и Показатели 7–8 от група „Г“, е надвишен необходимия минимум от 300 точки. Доцент Валери Сачански е представил и списък с негови участия с доклади в научни форуми, от които, 14 в международни симпозиуми, конференции и работни групи и 4 в национални конференции с международно участие (до заемането на академичната длъжност „доцент“ в МГУ); 5 участия в международни и 9 участия в национални научни форуми (след заемането на академичната длъжност „доцент“ в МГУ). В справката

на доц. Сачански са вписани 153 забелязани цитирания. От извадката с библиографска информация за установените цитати е видно, че са цитирани 29 публикации с негово участие, издадени както следва: 4 (1993–1996); 17 (2004–2013); 8 (2013–2018). От тях, 131 цитирания са установени в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, 1 цитат е в глава от монография, 21 цитирания са в нереперирани списания с научно рецензиране. Сумарно, по Показатели 10–12 от група „Д“, кандидатът е събрал 700 точки.

Участие в научни и приложни проекти, учебна и друга образователна и научна дейност. Доцент Валери Сачански е участвал като *изпълнител* в 9 национални (научни или образователни) проекта, финансирани от ФНИ и МОН, както и в 10 международни (научни или образователни) проекта, финансирани по ЕБР (с Испания и Турция), ИНТЕРРЕГ и IGSP на UNESCO. Той е *ръководител* на 3 национални (научни или образователни) проекта с финансиране от ФНИ и МОН, *ръководител* и *участник*, съответно по 3 проекта, финансирани от държавния бюджет за развитие на държавните висши училища, чрез НИС при МГУ. По Показатели 15–17 от група „Е“, са събрани 350 точки, които надхвърлят значително задължителния минимум от 150 точки. В справката за учебна заетост на доц. Сачански (за периода 2019–2022) има данни, че за последните три учебни години той има общо 980 часа учебна заетост, от които 91 часа лекции (академични часове) и 56 часа упражнения (академични часове) за учебната 2019/2020 година, 91 часа лекции (академични часове) и 133 часа упражнения (академични часове) за учебната 2020/2021 година, както и 115,5 часа лекции (академични часове) и 196 часа упражнения (академични часове) за учебната 2021/2022 година. Доцент Сачански е лектор по следните учебни дисциплини в ОКС Бакалавър: *Обща геология* [Редовна форма на обучение, Геология и геоинформатика (ГГИ), Приложна геофизика (ПГ), Подземно строителство (ПС), Геология и проучване на минерални и енергийни ресурси (ГПМЕР), Газова, горивна и пречиствателна техника и технологии (ГППТ), Хидрогеология и инженерна геология (ХИГ), Биотехнология (БТ), Екология и опазване на околната среда (ЕООС), Електроенергетика и електрообзавеждане (ЕЕЕО), Сондиране, добив и транспорт на нефт и газ (СДТНГ), Компютърни технологии в инженерната дейност (КТИД)/1, Автоматика, информатика и управляваща техника (АУИТ)/1, Разработване на полезни изкопаеми (РПИ), Обогастване и рециклиране на суровини (ОРС), Маркшайдерство и геодезия (МиГ), Комплексна механизация и компютърно проектиране в машиностроенето (КМКПМ), Механизация на минното производство (ММП)]; *Обща геология – филиал Кърджали* [Редовна форма на обучение: КТИД/1, РПИ/1]; *Регионална геология* (Редовна форма на обучение: ГПМЕР/3); *Обща геология* [Задочна форма на обучение: АУИТ/1, СДТНГ, СДТНГ/1, БТ, БТ/1, ЕООС, ЕЕЕО, ГПМЕР, ГПМЕР/1, ГППТ, ПГ, ГГИ, РПИ, ОРС, МиГ, КМКПМ, ММП, КТИД/1]; *Обща геология – филиал Кърджали* [Задочна форма на обучение: ГППТ, РПИ/1]; *Геоложко документиране* [Редовна и задочна форма на обучение: ГГИ/3, ГГИ/4] и *Стратиграфия* (Редовна форма на обучение: ГПМЕР/2). Доцент Сачански е разработил седем нови учебни курсове: 1) *Обща геология* за първи курс на всички специалности и форми на обучение; 2) *Регионална геология* за ГПМЕР/3 (Редовна форма на обучение); 3) *Стратиграфия* за ГПМЕР/2 (Редовна форма на обучение); 4) *Геоложко документиране* за ГГИ/3 (Редовна форма на обучение) и ГГИ/4 (Задочна форма на обучение); 5) *Геотектоника* за ГПМЕР/3 (Задочна форма на обучение); 6) *Софтуер за публикационна илюстрация* за ГГИ/3 (Редовна форма на обучение) и ГГИ/4 (Задочна форма на обучение); 7) *Първично и вторично геоложко документиране* за ГГИ/3 (Редовна форма на обучение) и ГГИ/4 (Задочна форма на обучение).

Доцент Валери Сачански е активен участник в изпълнението на две приложни задачи с национално значение: „*Геоложко картиране в М 1:25 000 със златометрия по вторичен ореол на Краищидната тектонска зона*“ (1997–2002 г.) и „*Съставяне на държавна геоложка карта на Република България в М 1:50 000 за районите на Рило-Родопския масив, Западен и Централен Балкан и Краище – Западна България*“ (2008 г.). Той е член на редакционните колегии на сп. *Geologica Balcanica* и *Списание на Българското геологическо дружество*. Рецензирал е два дисертационни труда за присъждането на НС „Доктор на науките“ в СУ „Св. Климент Охридски“ и Геологически институт–БАН и е участвал в научни журита по конкурси за академичен растеж в СУ „Св. Климент Охридски“ и МГУ „Св. Иван Рилски“. Член е на Факултетния съвет на Геологопроучвателния факултет на МГУ (от 2015 г.), редовен член на Българското геологическо дружество и кореспондент на Френската палеозойска геоложка асоциация. В анонимна анкета през 2017 г. доц. Сачански е избран за най-добър преподавател на ГПФ и награден от Ректора на МГУ с Плакет „Св. Иван Рилски“.

Научни приноси. Професионалните и научни интереси на доц. Валери Сачански, както и научните му приноси и постижения са: 1) в граптолитната биостратиграфия на ордовишката и силурската система; 2) литостратиграфията, събитийната стратиграфия и картирането на последователности от ордовишката, силурската и девонската система; 3) в откриването на нови за България палеозойски фосилни групи.

С приносен характер в първото направление са две самостоятелни работи, в които са публикувани нови за страната граптолити и е обобщена биостратиграфската подялба на силурската система по граптолити. В три колективни публикации с участието на доц. Сачански е разгледано детайлно разпространението на пери-Гондванските граптолитни таксони по границата Ордовик/Силур в Европа, за първи път е доказан с граптолити тремадокският етаж, установени са нови дарвилски граптолити и е характеризирана с нови таксони и ново зониране границата Ордовик/Силур (Северозападна Анатолия и Източните Тавриди в Турция). В една колективна публикация е индикирана границата Ордовик/Силур в сондажи от Югозападна Либия, с нови за района граптолити.

Към второто направление постижения се отнасят три колективни публикации, в които е направена сполучлива трансгранична корелация на палеозойските литостратиграфски единици в Странджанската зона (ЮИ България/СЗ Турция) и е преразгледана литостратиграфската принадлежност на палеозойски седименти и нискостепенни метаморфити от Ризовския алохтон и Пенкъвския навлак (ЮЗ България). За отбелязване е също и приносът на доц. Сачански в съставянето на съвременна геоложка карта (с обяснителна записка към нея) на палеозойските скали в Свогенската единица (Западна България). Към това направление се отнасят и десет публикации (в съавторство) с важни палеогеографски и геодинамични изводи: три работи разглеждат потенциалните източници на детритния компонент в диамиктити и канални седименти от Свогенската единица, с приведени доказателства за връзката им с Транссахарския пояс в Северна Африка и образуването им, в следствие на глобалното повишаване на морското ниво, след хирнантското заледряване и изявата на локално регресивно събитие в средния даривилски подвек; в две работи, върху непрекъснатата последователност от силицикластични седименти в парастратотипа на Салтарската свита (на границата Аеронски/Телички етаж), е изследван интервал с Мп-съдържащи конкреции, чието образуване е отнесено към проявата на голямо регресивно събитие през Силурския период; три публикации разглеждат лидитите от разрези в Западна България като събитийни седименти – постгляциални пери-Гондвански образувания, свързани с хирнантското заледряване и локални образувания, продукт на отлагане в маргинална склонова обстановка, предшестваща Вариската орогенеза – интерпретации, които не са правени досега у нас; определен интерес в тази връзка представляват изводите за седиментния произход на предвариските лидити у нас, в условията на дълбоководна обстановка върху пасивния континентален ръб на пери-Гондвана, въз основа на нови геохимични данни и интерпретации; в три публикации е предложен миграционен модел на образуване на дълбоководните пери-Гондванските силицикластичните седименти, с преход от кислородни към аноксични условия на седиментация; в три публикации са индикирани глобалните събития Kellwasser и Annulata в горнодевонски седименти от Свогенската и Любашко-Голобърдската единица. Кандидатът скромно е отбелязал в авторската справка, че приносите му в тези публикации е свързан предимно с теренни и подготвителни работи, както и с биостратиграфската корелация на изследваните последователности по граптолити, но в статиите ясно личи оригиналният му авторски почерк.

Намирам приносите в работите на доц. Сачански в третото направление за особено ценни, защото откриването на нови фосилни групи в днешно време е рядкост и не е в следствие на късмет на терена, а плод на продължителни и задълбочени търсения. В колективни работи с участието на доц. Сачански са определени и описани сируски и долнодевонски евриптерици и филокариди от дълбоководни седименти в Свогенската и Любашко-Голобърдската единица, както и от Гетската зона (Източна Сърбия) – морски членестоноги, за чиито летопис досега се съдеше главно от пери-Гондвански находища в Западна и Централна Европа. Макар и фрагментирани, фосилите от находищата у нас и в Сърбия разширяват географското разпространение и дават нови данни за тези групи. Значението на такива находки изпъква още повече, имайки предвид че скалите в които са запазени, са били рециклирани в няколко глобални тектонски цикъла, за да станат днес част от Балканидната орогенна постройка. Това обстоятелство се отнася с пълна сила и за фосилите, които доц. Сачански е обнародвал и в други публикации.

Лични и професионални впечатления за кандидата. В последно време, в рецензиите и становищата по конкурси за академичен растеж, все по-рядко намират място личните впечатления на научните журита от кандидатите. И това становище нямаше да е изключение, ако не познавах доц. Сачански повече от двадесет години. Винаги ме е поразявал с будният си и търсещ ум, отличната си професионална подготовка, прилежната работа на терена и над бинокулярната лупа и майсторството, с което онагледява публикациите си. Имам впечатления как е построил изложението и е илюстрирал учебния материал, който преподава, и не е случайно избирането му за най-добър преподавател на Геологопроучвателния факултет на МГУ през 2017 г., само няколко години след преминаването му на работа там. Участията на доц. Сачански в множество колективни статии и проекти подсказват, че той е често търсен съавтор и участник. В чисто човешки план, пословичната му скромност и отзивчивост, както и характерното за него тънко чувство за хумор, са предпоставка за непринудено и честно общуване, включително и в областите на научните му интереси и в учебно-преподавателската му работа.

Заклучение. Представените документи и научни публикации на доц. Валери Валентинов Сачански задоволяват изискванията на ЗРАСРБ за заемане на академичната длъжност „професор“ и са в съответствие с Правилника за неговото прилагане в Минно-геоложки университет „Св. Иван Рилски“. Анализът на научната дейност, публикационната и учебно-преподавателската му активност, ми дава основание да препоръчам на Уважаемото Научно жури да предложи на Почитаемият Факултетен научен съвет на Геологопроучвателния факултет при МГУ „Св. Иван Рилски“, доц. Валери Сачански да бъде избран на академичната длъжност „професор“ в професионално направление 4.4. „Науки за Земята“, по научната специалност „Палеонтология и стратиграфия“.

03.02.2023 г.
София

Изготвил становището:

/доц. д-р Любомир Методиев/